

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS-PRIJS
voor de Stads... 12.
Franco per post... 14.

(Verschijnende driemaal in de week: Dingsdag, Donderdag en

DICERE VERU...
ADVERTENTIEN
15 cents de regel
behalve 35 cents regel

De regering is datgene, wat de natie wil dat zij is. Dit is een vaste stelregel, want iedere regering, ook zelfs de monarchale, is een uitvloeisel van de natie, dat is van den politieken materieelen en vooral zedelijken toestand der natie.

Dat axioma sluit daarom evenwel niet geheel eene andere stelling uit, welke met de voorgaande strijdig is, en daarom paradox schijnen moet, dat namelijk omgekeerd, de natie is wat de regering wil.

Ieder bestuur oefent onvermijdelijk eenen onafmetelijken invloed uit op de rigting welke eene natie neemt, of nemen zal. Het is althans geroepen dien uit te oefenen. En het blijft aan zijnen pligt te kort, zoo het aan die roeping niet beantwoordt. Waartoe eene regering, indien zij niet werkt om de natie te vormen tot materieelen en zedelijken vooruitgang?

Een goed bestuur moet de natie leiden. Het moet haar eene rigting geven, zoo zij die niet heeft. Het is in zijne magt, de eenmaal aangenomen rigting te vertragen of te bespoedigen. Maar het is hetzelfde een dode pligt, zich van de spits te stellen van de natie, indien deze den weg des vooruitgangs, der verbetering wil en beproeft in te slaan.

Ziedaar beginselen, welke ons niemand zal belwisten. Men zal met ons alléén, in de toepassing verschillen, omdat eene magtigde partij in ons land al de voordelen van den huidige toestand des rijk voor zich heeft weten te monopoliseeren, en derhalve bij verbetering gelijkstelling met andere, dat is schatte voor zich en welvaart voor de natie creest.

De natie zucht, en kwijnt, en lijdt onder de plak der oligarchie, welke in eene niet omhulbare kamer zegeniert, en daardoor in staat is, eenige zwakke, aan haar verantwoordelijke ministers, hare dienaren, in zoete despoten te herscheppen, die troon en volk overheerschen.

Het eerste onmiddelijke gevolg daarvan is behoud. Behoud van hetgeen bestaat, om dat het der partij in de hand werkt, om dat het haar de magt des bestaans bestendigt. Het is het eerste beginsel der mordeelen invloed der huidige, maar at de materieele voordelen, welke voor haar alléén doet gelden, zijn ten koste der wezenlijke natie. Toen in 1814 en 1815 Nederland tot een

konstitutioneel rijk geschapen moest worden, was de natie daarvoor niet rijp. De geschiedenis ligt daar om het te bewijzen.

Maar men wijte die geschiedenis, zoo als zij daar ligt, niet alléén aan de natie. Een groot deel daarvan, en wel het grootste, behoort aan onze instellingen gegeven te worden.

De ontwerpers der beide grondwetten, in plaats van de natie op den weg der konstitutioneele verbetering voor te bereiden, daarheen te rigten, te ontwikkelen, deden haar teruggaan tot oude, vergetene, onbruikbare instellingen van een oligarchiek bestuur, dat de reformatie in diagen hadden geslagen, en die men met andere tegenstrijdige denkbeelden en beginselen van gelijkheid in het leven terug liep.

Daaruit ontstond een wangenrocht, dat wij onze grondwet noemen, en dat in de toepassing geleverde eene reeks van twintigjarige proefneming niets dan wrange vruchten, teleurstellingen, misrekeningen, drukkerde belastingen, revolutie, verbroekeling van het rijk, abdikatie, rampspoeden, en bij slot van rekening eenen onoverkomelijken schuldtenlast heeft ten gevolge gehad.

En het is nu die misgekoorte, die anti-konstitutioneele grondwet, die verderfelijke, troon en natie bedreigende instellingen, die men wil behouden?

De natie wil dat niet. Maar het ontbreekt haar aan energie, om zich te doen gelden. Dit weet de oligarchie. Zij rekent er op; zij trekt er partij van.

Maar de regering; mag zij de dienares blijven der oligarchieke vorderingen? Vordert niet haar pligt, dat zij zich in het streven naar verbetering op den voorgrond stelt?

De natie wil verbetering; zij wil daarom herziening hare grondwets-instellingen. En mag de regering, die eenmaal aangenomen en noodzakelijke rigting tegenwerken, vertragen en misschien stuiten?

Zij beproeft het. En dit is de groote grief, welke wij tegen haar voeden. Zij, die aan gesteld is om over de belangen van een geheel en gedwee volk te waken, zij heeft den moed niet zich te stellen tegen anti-nationaale kollekties, welke zich nationaal noemen, omdat zij zich hebben weten meester te maken van al wat invloed, eer en geld bezorgt.

Zij laadt derhalve eene groote verant-

woordelijkheid op zich. Zij verbaalde zich niet, dat zij den loop der omstandigheden zal stuiten, dat zij de rigting der natie zal weten af te wenden. Dat is niet alléén een werk boven hare kracht, dat is een werk waartegen slechts de scheppende magt der Voorzienigheid bestand is.

Maar al is het, dat zij door den stroom der volksdenkbeelden zal worden medegesleept, zij kan toch een dam opwerpen, en zij vestigt dien op den stroom te vertragen.

Dit is gevaarlijk. En juist daar zit het onverantwoordelijke der ministeriele plannen. Te verhinderen, dat goede denkbeelden, die volks- en troonsbehoeften zijn, in toepassing worden gebracht, is op zich zelve reeds eene daad, welke onstaatkundig laakbaar is, en welke de geschiedenis met zwarte kleuren zal brandmerken. Maar wanneer men nog daarenboven door eene dierige onderpandig geleerd, voorzien kan en moet, dat daardoor troon en volk bedreigd zal worden, dat krijgt de handelwijze der regering een aanzien van roekeloze verderfelijheid, welke gevolgen niet te berekenen zijn.

TURKIJE.

De Duitse Allgemeine Zeitung geeft het volgende bericht uit Konstantinopel, van 24 Maart, dat Pruisen zich aan Engelanden en Frankrijk had aangesloten, om van de Porte, de afwijking van de strafwet tegen de menschen te vorderen, en de Porte, bij een van den 14den gedagteekend antwoord, het geven eener schriftelijke belofte geweigerd, maar te verstaan gegeven had, dat zij in het vervolg, zo veel mogelijk de ten uitvoering van die wet, zou trachten tegen te gaan. De gezanten der drie genoemde mogendheden aan de Porte mededeelen, dat zij met dit antwoord geen genegen konden nemen. Daarop heeft de Porte, gisteren, een tweede antwoord aan de gezanten doen toekomen, waarin zij zich eene schriftelijke toezegging verbindt, om voortaan de doodstraf niet meer om redenen van goddienslijgen aard te doen toepassen. Dit antwoord, wegens door de gezanten aangenomen.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 6 April. De dood heeft weder een Veteran der armee geraapt. Heden morgen is de veldmarschall-prins van Pruisen, Eduard van Hohenzollern-Sigmaringen, in den ouderdom van 87 jaren overleden. Hij was geboren te Cleve op den 18den April 1787.

op een dertien April hare blijden had afgeleid, op een dertien April in het huwelijk trad, op een dertien April van een zoon beviel, en op een dertien April overleed.

ENGLAND

LONDEN den 1 April.

De heer D. O'Connell heeft te Cork eene vergadering bijgewoond, die door den Maire belegd was, om over het indienen van petitiën aan het Parlement, tegen het nieuw ontwerp van wet wegens de uitbreiding van het kiesrecht in Ierland te beraadslagen. Hij heeft al het ongenoegsame, onbillijke en harde trachten aan te toonen, hetwelk in de bepalingen, door de Ministers voorgesteld, gelegd was, en met zijne gewone levendigheid betuigd, eerder, ten ware hij zich dan in de gevangenis bevond, in het Huis der Gemeenten den geest te willen geven, dan toe te laten dat het ontwerp gedurende deze Zitting kracht van wet verkreeg. De besluiten zijn aangenomen, doch de vergadering was zoo onstuimig, dat het onmogelijk geweest is de orde geheel te herstellen.

Te Dublin gelooft men vrij algemeen dat O'Connell en zijne medebeschuldigen pogingen zullen aanwenden om de uitspraak van hun vonnis, welke niterlijk op den 19 dezer geschieden moet, te vertragen en dat de Prokureur-Generaal hun daarbij zoo min mogelijk moeijeligheden in den weg zal stellen.

De krijgsmagt in Ierland, vooral te Cork en in de omstreken wordt nog van tijd tot tijd versterkt.

Door het invallen van het dak van het nieuwe stations-gebouw, op den spoorweg tusschen Londen en Douvres, is een man morgen een man gedood, en zijn dertien anderen zwaar gekwetst geworden.

SPANJE

Uit Valencia schrijft men, dat de generaal Roncalli eenige regimenten naar Maestrazgo gezonden heeft, om de troepen van den generaal Villalonga te versterken, welke met het vertoelgen der karlistische banden, zijn belast, die thans den oudsten zoon van Don Karlos als Karel VI. tot koning uitroepen.

Volgens berigten tot den 7 dezer wordt te Madrid thans geene ministeriele krisis meer verwacht, en de leden van het kabinet, die na de onderwerping van Karthagena in meening verschilden, welken weg zij toen moesten inslaan, zijn nu geheel eens. Men zeide dat de heer Madoz in den loop dier week voor eenen krijgsgaad moest verschijnen, als beschuldigdi van samenzwering, en verwachtte dat de staat van beleg spoedig zou worden geheven.

Tijdens Maria Christina zich te Barcelona bevond, vroeg zij aan een hoog personaadje haar eene ongelukkige weduwe aan te wijzen, ten einde haar in hare armoede te hulp te komen. «Mevrouw, hername die, ik ken juist eene bedroefde en arme weduwe, welke vroeger zeer bemiddeld was, doch aan wie niets ontstolen heeft: de bijstand uwer Majesteit zou haar zeer te pas komen.» «Hoe heet zij?» vroeg de Koningin. «De Kerk-Mevrouw, deze is de Bedroefde, welke door uwe handen alles van den Hemel verwacht.» De Koningin, eenigzins verwonderd, antwoordde: «Ik zal al wat in mijn vermogen is aanwenden om het lot dier ongelukkige te verbeteren, zij kan steeds op mijne ondersteuning rekenen, ik heb voor hare welvaart alles veil.» (L'Ami de la Religion.)

FRANKRIJK

PARIS, 12 April.

De Kamer der Kamer heeft heden het ontwerp aangenomen, door den hertog de Broglie uitgebragt, met naam der Commissie belast met het onderzoek van het wets-ontwerp op het middelbaar onderwijs. CWJ

zullen heden in gerebredeeling treden, en het netwerk onze te kennen gegeven vrees volkomen bevestigt. Het nieuwe door de Commissie voorgedragen ontwerp, onderscheidt zich in niets van het ontwerp der regering, dat door eenige nuige en respect-rijke amendementen: het overnagelijk en nodige in illiman's ontwerp bestaat ook in het nieuwe, op geene der reklamatien door de Bisschoppen met zoo veel ijver, redeneerkunde en warmte uitgedrukt heeft men acht geslagen. Indien de Kamer hetgeen bijna zeker is dit hetelijk ontwerp aannemt, zal zij, met volle zaak kennis, eene wet goedkeuren, welke door alle Katholijken van Frankrijk als tyranniek, en door de Bisschoppen als goddeloos verklaard wordt.

(L'Univers.)

— Het bericht ter beurze van eene botsing welke tusschen een Engelsch en een Engelsch vaartuig in de golf van Mexiko zou hebben plaats gehad, doch ten bewijze dat men weinig gewigt aan die tijding hechtte, dient dat de fondsen nauwelijks gevarieerd hebben.

L'Ami de la Religion deelt eenen brief mede, door Mgr. den bisschop van Chalons, aan de redactie van dat blad gericht. Dezelve is van den volgende inhoud:

Chalons 3 April 1844.

Mijnheer de Redakteur!

In het vorig nummer van uw gezacht blad hebt gij aangedrongen op een algemeene opstelling van petitiën voor de vrijheid van onderwijs. Ik vermeent met alle recht, dat ze niet te menigvuldig en wereldkundig kunnen wezen, te meer dewijl deze demonstratiën, met de maatschappelijke orde en met de grondwet strijken. Te Chalons en andere steden van mijn bisdom, houdt men zich met die opstelling dan ook ijverig bezig.

Men heeft mij ten dien opzichte gevraagd, of dit onder mijne bescherming en met mijne toestemming geschiedde. Ik heb, zoo als waar is geantwoord, dat ik daaraan vreemd was, en dat ik voor dergelijke zaken, welke volstrekt niet tot mijne bevoegdheid behooren, geene toestemming te geven had.

Doch mijne gevoelens zijn bekend, even als gewensch ik, dat men petitioneere, dat ieder zijne vrees, zijne hoop, zijne behoeften te kennen geeft, opdat de regering wete, dat vrijheid van onderwijs de algemeene wensch, de wil van het gansche volk is; ja, de huisvaders hebben slechts een verlangen, ten dien de vrije nitosfering hunner regten, welke men sedert lang heeft miskend; dit is de magt, om te beschikken over hunne kinderen zoo als zij beschikken over hunne andere eigendommen, wier gebruik en vrij bezit hun door niemand betwist wordt. «Wat!» zeggen zij, «zouden wij, tegen over België, hetwelk vrij is, om dat het vrij heeft willen zijn, slaven wezen, wij die geene slaven zijn willen.» Dat men dan gadelijk aan de huisvaders doet wedererven. Dat men ook voortaan de vrijheid der Grootelijkheid eerbiedigt! Dat men haar geve, wat haar toekomt!

De Julij omwenteling heeft zich jegens de geestelijkheid zeer onregtvaardig gedragen, en ik zal slechts een of twee trekken aanhalen welke de gegrondheid van dit verwijt zullen bewijzen.

In de eerste plaats bemerk ik, bij het sterbladeren mijner, in dien tijd met den Minister gevoerde briefwisseling, dat men ons vooral aanbeval, en inprentte, de nooddrakeijheid, om ons in alle deelen naar de ordenantien van Junij 1830 te gedragen.

Van onze zijde is die overeenkomst getrouw ingekosten, en ofschoon wij nu ook naar de regering de vervulling haarer verplichtingen, met alle recht, moesten vernemen en ofschoon zij ons de verzekering van haar goeden wil en van hare belangstelling jegens ons, bleef geven, bekreunde zij zich niet om hare verbindtenissen, hief de halve beur-

zen op, en weigerde zelfs de betaling der verschulden kwartalen.

Op het zelfde tijdstip, terwijl men ons herhaalde, dat wij even als ieder ander onder de bescherming der Grondwet stonden, verbrant de een klein seminarie, mijnheer de Bisschop, dat de geene eenzijdig toeval geene onvoorziene daad was, gedurende eene maand te voren waren op onze muren de afschuwelijke woorden geklad: *gij zult geroosterd worden*; en men was zelfs zoo vreed, ze aan onze kweekelingen als zij uit wandelingen gingen, telkens te herhalen. En men bepaalde zich niet bij de bedreiging, men kwam ter uitvoering en op St Martens-dag 22 November 1830 stak men ons huis in brand, zich daartoe bedienende van brandstichtende lonten en andere ontvlambare stoffen, welke men onder meubelen, streezakken, etc. verborg, en welken op bepaalde tijd moesten ontvlammen. Gelukkigwijze waren de kinderen nog niet te bed, maar een uur later ware het met hen gedaan geweest, en waren zij allen in de vlammen omgekomen.

Op zulk eene wijze vertoonde men zich beschermers en getrouwe nalaters der ordonnantien der Grondwet.

Dit is nog niet alles, en ik ga hier vele bijzonderheden met stilzwijgen voorbij, welke diamverfoeglijken aanslag vergezellen; s anderen daags kwam men proces-verbaal opmaken, onderzoek doen om te weten of wij den brand niet hadden aangestookt; toen was mijn verontwaardigtien toppunt en kende geene palen meer. Ik, die met die barbaarsche sanking belast, is geweest, moet zich herinneren hoe hij door mij ontvangen en behandeld werd, ofschoon hij magistraat was en een regterlijk ambt vervulde.

Ik beschouw de bekendmaking dezer daadzaken als niet geheel nutteloos, opdat men de beloften der revolutiën op hare juiste waarde teere schat. Ik zal in geene beschrijving treden van de geene wat mij persoonlijk werd aangedaan, doch dit kan ik niet verzwijgen, dat ik in 1830 drie malen in mijn huis ben belagerd geworden, en dat ik bij den dertien storm welke men mij's nachts leverde, genoodzaakt was mijn dak te verlaten, en in het hospitaal eene schuilplaats te zoeken.

Ziedaar hoe men op dat tijdstip treuriger gedachtenis de Grootelijkheid behandelde, troed men, tevens van haar getrouwheid en opofferingsaan, en stipte uitvoering, yonderde der thans door den groot-meester Villomain herziene en vermeerderde ordonnantien.

Welke herinneringen! de schande dier gewelddadigheden valt geheel en al op hare bewaarders. Ik beklaag hen en wensche hun geen kwaad, maar men begrijpt, dat er nog veel te doen is, alvorens zij op ons vertrouwen kunnen aanspraak maken.

Ontvang etc.

M. J. BISSCHOP VAN CHALONS.

— PARIJS, den 13den April. De heer Keignac, aide-de-kamp van den konig-admiraal Dupetit-Thouars, is, in tegenwoordigheid van de heeren Guizot, Mackau en Sault, bij den koning toegelaten; later heeft hij zich met genbende ministers naar het hotel der engelsche ambassade begeven. Bahaise hetgeen de heer Keignac heeft overgebragt; ia nog niet met de konig geantwoord. Het schip Jonas een groot pak officieel depeche van Otakeite voor de regering aangekomen.

— Ter beurs heb het gerucht dat de konig van zijn ongesteld en heden morgen terugkeeren, dit berigt had eenige aanzienlijke kooplieden gevolgd, waardoor de fondsen dauiden van 100 en 100. De koning is naar Parijs, van de Heeren Venille en Barthelemy, de koning, en uittever van het konig, de koning, het konig van assises der Seine, verwerpen, wegens vergrupp tegen den eerbied aan de wet, verscha-

digd, vervat in eene brochure getiteld: *Vrijheid van Oudehijde*. Prijs van den Drukker van Mombalot.

De geranten van de dagbladen *la Gazette de France*, en *la Nation* zijn door het hof van assises der Seine van de hantien laste gelegde feiten schuldig verklaard. Eerstgenoeemde is veroordeeld tot eene gevangenstraf van 5 maanden en 8,000 franks boete, en de tweede tot 4 maanden gevangenstraf en tot eene boete van 8,000 franks.

De heer Ch. Lafitte is voor de derde maal, als afgevaardigde van Louviers herkozen: zal de kamer zijne herkiezing nu wederom vernietigen?

In de zitting van de kamer der Gedeputeerden van den 15 dezer is de zaak van Taifi wederom ter sprake gebracht, zij heeft tot eene levendige discussie aanleiding gegeven. Onderscheidene afgevaardigden, onder welke vooral de legitimisten zijn met hevigheid tegen de handelwijze van het ministerie in dit zaak uitgevaren: de heer Ledru-Rollin ging zoo ver dat de voorzitter hem tot de orde heeft moeten roepen.

De heer Guizot is door de Koningin van Spanje met de orde van het Gulden Vlies beërfijnd.

De beraadslaging over het ontwerp op het middelbaar onderwijs zullen in de kamer der Pairs den 22 dezer een aanvang nemen. Zes sprekers zijn tegen, en zeven voor het ontwerp ingeschreven.

NEDERLAND

Bij Zijner Majesteits besluit van den 10 April 1844, no. 60, zijn benoemd:
tot plaatsvervangend kantonregter te Boxmeer dr. E. J. Kerstens;
tot plaatsvervangend kantonregter te Bortel J. F. van Uden;
tot plaatsvervangend kantonregter te Grave R. Walters;
tot griffier bij het kantongeregte te Brielle H. L. M. van Kruijne, en
tot griffier bij het kantongeregte te Goor mr. C. Aaron Bentinok.

Bij koninklijk besluit van 13 April wordt overeenkomstig art. 1 der wet van 11 Maart 1837, ten einde te kunnen overgaan tot de aflossing van de uitgegeven Loorenten, rentende vijf ten honderd en derzelver vervanging door Obligatien, rentende vier ten honderd, eene negotiatie geopend, groot 55 duizend aandelen, ieder groot 1000 guldens, tot de geldmaking van Obligatien a 4 pCt., ten laste van de Koninklijke Overzeesche bezittingen, daargesteld krachtens art. 4 der wet van 24 April 1836 (Staatsbl. No. 11) en de wet van dezelfde dateringen (Staatsbl. No. 12.)

In geval de ophrengst in geld van deze negotiatie, na aftrek der onkosten, niet voldoende mogt wezen, wordt het ontbrekende aangevuld uit de krachtens art. 16 der wet van 6 Maart dezer jaars, tot aflossing van 5 pCt. schulden, ter Koninklijke beschikking staande gelden.

Uit het bericht der negotiatie blijkt, dat de negotiatie bestaat uit 35000 aandelen, ieder groot 1000 guldens ten honderd. De voorschreven Obligatien worden uitgegeven onder genot van renten, sedert 1 Mei 1844.

De inschrijving wordt opengesteld op Wensdag van 1 en Dinsdag den 2 Mei 1844, ten kantore van den Griffier van het ministerie van financiën te Amsterdam.

Ieder inschrijver zal bij de inschrijving verklaren of de betaling zal geschieden in geld of in Loorenten ten laste van de Koninklijke Overzeesche bezittingen, rentende 5 pCt.

Ingeval van betaling in geld, moet voorzeker een deel gestort worden, en zulks ten kantore van de Nederlandsche bank.

Ingeval van betaling in Loorenten, ten laste van de Koninklijke Overzeesche bezittingen, rentende 5 pCt., moet voor elk onderdeel gestort worden eene Lorente

van f 1000 met de daarbij behoorende onverschenen coupons, waartegen het bedrag van eene maand rente a 5 pCt. 3 jaars, en bovendien f 5 in geread geld, aan den inschrijver vergoed wordt.

De storting in geld moet geschieden in twee termijnen, op 15 Mei f 500 en op 15 Junij f 450. De storting in Loorenten, ten laste van de Koninklijke Overzeesche bezittingen, rentende 5 ten honderd, moet geschieden voor of op den 15 Mer 1844.

Aan de handelaars, makelaars en kommissionairs in effekten wordt een vierde ten honderd voor kourtagie bij de voldoening van het geheel of van den laatsten termijn, betaald.

Ook aan het Koninklijk Instituut voor de Marine te Medemblik heeft Z. M. een blijk van tevredenheid gegeven, voor de vrijwillige bijdrage in de geldleening, door de adelborsten gedaan, en wel door aan dat Instituut een fraai schilderstuk van den heer Wolfen te Vlissingen, voorstellende het wonden van den admiraal de Ruyter, te schenken.

MAASTRICHT, 12 April. Bij vonnis der arrondissement regtbank te Maastricht van den 10 April jl. is de Heer H. J. L. lapdmeijer te Heerlen schuldig verklaard van boosaardigheid en openbaar de waardigheid des konings, aangerand van Hogstedenzelfen gehand, gesmaad en gelasterd te hebben, door in den loop der maand Maart in de gelagkamer der herberg van Balkens te Heerlen na vooraf zich over de wet van 6 Maart 1844 betrekkelijk de buitengewone belasting op de bezittingen en daar mede gepaard gaande vrijwillige geldleening, te hebben uitgelaten, het raadsel te hebben geseld, *met onderscheid, er was tusschen het gouvernement en een kleermaker en daar op de oplossing te hebben laten volgen: een kleermaker kleedt de menschen aan en het gouvernement kleedt ze uit* en mitsdien veroordeeld tot gevangenisstraf voor den tijd van vijf jaren en in de kosten, door toepassing der wet van den 1 Junij 1830.

ROTTERDAM den 15 April. In den nacht van vrijdag op zaterdag laatleden is alhier brand ontstaan aan de westzijde der Schielkade, bij den heer Kramer, sijn Blikslager, wiens woning en werkplaats daardoor bijna geheel in de asch zijn gelegd.

Gisteren namiddag, ten ruim vier ure, ontstond alhier brand in de Langheijnstraat, bij zekere wed. Langenberg, koopvrouw in zwavelstokken, die met acht kinderen, waaronder een blinde zuigeling, belast is. In weerwil der spoedig aangesnelde hulp, is het geheele huis, waar buiten de genoemde vrouw, nog eene weduwe, met twee kinderen, en een ander met kinderen bezwaard gezin, woonde, geheel uitgebrand, terwijl ook de bewoner van een levensstaand huis het weinige gereedschap, waarmede hij zich en den zijnen een sober bestaan trachtte te bezorgen, door de gevolgen van deze ramp heeft verloren.

Volgens de Amsterdamsche Courant heeft te Aalsmeer aan het Haarlammer, in den nacht van vrijdag op zaterdag de grootste brandgewoed niet minder dan 200 reertig huizen in het aangelegte dorp, het dorp zijn vernield; het gemeente, het bestedelinghuis, het woonhuis van den burgemeester, dat van den ontvanger en anderen, liggen in de asch. De bewoners van vele dier huizen, onder hen de burgemeester zelf, hebben niets gerod dan de nachtkleederen, welke zij aan het lijf hadden. Veel vee is verbrand en vier menschen worden vermist. Men zegt dat de brand in eene schuur begonnen is waar een scharensluiper nachtverblijf had, zek deze man is niet wedergevonden. Geheel de gemeentemans, het welk niet begrijpen kan, in de laatste verlagelid. Op den 11 dezer omreeks twee ure de namiddag is in de bjerewoning van Kerkelisse Groot, in de buurt de Haar, onder de banne van

Gorinchem, brand ontstaan die zoo snel toenam dat slechts een enkel paard gerad is kunnen worden, en vier melkkoefen, drie pinken, een veulen en een kalf, benevens al het hooi en huisraad, eene prooi der vlammen zijn geworden. De eigenaar en bewoner der naastbelende hofstede, Nuis van Hoorne, den brand bespeurende, heeft al zijne tilbare have en vee kunnen redden, doch zijne woning is, even als die van de Groot, tot den grond afgebrand. Het ongeluk is ontstaan door onvoorzichtigheid om een vierjarig meisje alleen te laten, wier kleederen hebben vuur gevat, ten gevolge waarvan het kind naar het achterhuis is geloopt en het hooi, dat zich daar bevond, vuur heeft doen vatten. Eerst daarna is de vader, die op den mestvaalt in de nabijheid arbeidde, toegeschoten, op het geschrei des kinds, en heeft het van eenen wissel dood kunnen redden. Naar gezegd wordt zijn de afgebrande woningen, het vee en huisraad tegen brandschade geassureerd.

Mengelwerk.

Men leest in de *Vlissingische Courant* van den 12 April het volgende verhaal, hetwelk wij als eene kuriositeit in ons blad opnemen.

De twee pistolen.

Het is vijftig jaren geleden, dat mijn grootvader, in zijne jeugd een vriend van een spelletje, vrolijk des nachts de societeit verliet, latende eenige geeltjes door zijne vingers in zijn broekzak glijden. Ik heb gelukkige slagen gezien, vooral die laatste banko: en nu, het is weder voor iemand goed, zoo dacht hij, en stapte lueschtig voort, wie hij door die sommers bedochte, vallen wij niet onderzoeken, maar een glimlach van genoege speelde om zijne mond, toen hij op eens door een beweging kerel wensd stamde gehouden, die hem een pistool op de borst zette en hem toevoegde:

« Heerschappij dat pistool moet ge kopen. »
Mijn grootvader had geen den minsten lust om dezen koop, hem zoo gumartig voorgesteld, af te slaan; hij nam een paar der geeltjes en bood die den koopman aan; maar deze vond dit bod te gering; « heerschappij » zeide hij, « gij hebt wel meer van die gerande dukaten in den zak en mijn pistool is meer waard, dan de beste kogelruiter; met den dukaten betaalt gij het niet te duur. »

Mijn grootvader bleef stom, maar krabde nog acht dukaten bij elkanderen, gaf die aan den koopman en wilde nu heengaan; « ween, » zeide hij, « echter, » het is een eerlijke handel, zie hier uw pistool, steek het gerust in den zak, het zal niet afgaan; er is geen hant op. »

Des anderen daags vernam men, dat deze ongepatenteerde zwaardveger dezelvden handel met moneen had geproefd, nemende van de koopers eenige dukaten. Elk was beducht geweest, zijn pistool zonder haan ontvangende, dat de koopman andere betere wapenen mogt hebben en was stil naar huis gegaan, om het verlies van zijn geld te betreuren en het duur gekocht pistool te vervloeken.

Zij de gerechtigheid niets tegen deze negotie wist in te brengen, t zij de handelaar met de nood der andere zon verhuisd zij, het is het dat van de zaak niets meer heeft gehoord, dan enige spottertinnen op de koopers der pistolen. Maar nu onlangs doet zich zekere Ouidam voor, die tot zijne oeren toe in de schulden zittende zich al half gek had gedacht, hoe hij er uit zou komen. — Ik moet er uit, zeide hij, ik wil er uit, hoe is mij onverschallig, mits ik maar geld heb. Deze Ouidam maakt eene lijst van wel hij kas zijnde lieden en gaat na na, wanneer hij dezelve het best al.

leen kan aantreffen; de een is 's morgens, de andere 's avonds in zijn kabinet te vinden; hiervan onderdrukt hij zijne stoffe schoenen aan, steekt een pistool in zijn zak en laat zich aanmelden bij degenen welke hij heeft besloten tot zijne geldschietters te maken.

«Gij weet,» zoo spreekt hij tot den eersten zijner slagoffers, «dat ik bitter in de schulden zit; eene kleinigheid kan mij niet helpen, ik ben intusschen eerlijk als goud en zoude liever eeuwige schuld blijven, dan een mijner schulden, ofschoon er misschien wat op af te dingen is, te ontkennen. ik heb dus besloten van elk mijner vrienden een sommetje tegen matigen intrest ter leen te vragen, op dien voet zie ik kans mijne zaken wel niet te herstellen, maar toch wel gedurende mijn leven aan den gang te houden, wees dus zoo goed, mij op deze obligatie tien duizend gulden voor te schieten;» hier haalde de spreker tevens niet eene op zegel geschrevene schuldbekentenis zijn pistool voor den dag en legt een en ander naast zich op tafel.

«Ik verg,» zoo gaat hij voort, «geen geld, UE. zal zoo veel niet bij de hand hebben, maar neem ook effekten aan, echter niet boven den koers van den dag, of UE. teekent slechts eene akceptatie, waarde in eene rente gevende schuldbekentenis ontvangen; UE. ziet ik ben inschikkelijk.»

«Maar mijnheer,» zegt de kapitalist, «wat beduidt dit? Ik heb geen geld beschikbaar, ik ben niet gewoon geld zonder zekerheid te geven, verschoon mij, bid ik.»

«O mijn waarde vriend,» UE. begrijpt, het is vrijwillig, volkomen vrijwillig, de Hemel behorde mij, dat ik u geweld aan zoude doen; bedenk acht minuten of UE. mijn voorstel wil aannemen.» De geldopnemer trok nu zijn horloge uit den zak en lag het in de plaats van het pistool, hetwelk hij opnam en goed bekeek, want hij had den haan ophalende en denzelfden weder zacht nederlatende.

«Gij woont hier lief,» vervolgde hij nu, «gij hebt een recht gelukkig leven, eene goede gezondheid, eene lieve vrouw en engelen van kinderen, waarlijk het zoude jammer zijn, indien UE. een ongeluk overkwam, en een ongeluk komt soms onverwachts, er zijn gevaarlijke lieden en gevaarlijke wapens in de wereld, wacht u voor beide; maar ziedaar reeds vier minuten verstreken en nog geen besluit, welaan ik zal den termijn nog twee minuten verlengen, maar bedenk wel mijnheer, dat als onze vrijwillige geldleening niet is gesloten, UE. aan uwe eigene naligheid, al wat u mogt overkomen zal hebben te wijten, en UE. uw eigen onheil zal hebben berekend.»

Hier wendde de geldopnemer de tromp van het pistool naar den kapitalist, die nu begreep, dat het tijd was om te kapituleren, en onderschreef daar hij geen lust had zijne welgestelde geldkist in dergelyk gezelschap te openen, de akceptatie van tien duizend gulden.

Naauwelijks had de geldopnemer die besloten, hij riep uit: «ik weet het wel, dat gij een edel, braaf mensche bent, de menschen zullen uwe mildheid roemen en de Hemel zal er zijnen zegen op drukken. Vaarwel, maar doe mij het pleisier laat mij uit, geef mij ook dat blijk van vriendschap.» De kapitalist, die altijd nog het pistool op hem gericht, voor oogén had, voldeed ook aan dit verlangen en ontving nog aan de huisdeur een hartelijken handdruk van den geldopnemer.

Op deze wijze ging deze Quidam bij nog eenigen rond en bereikte bij allen zijn oogmerk, tot hij eindelijk stopte op mijnen grootvader, die nog leeft en alles behalve gek is. Nadat deze 's mars. introductie had vernomen, zeide hij zeer bedaard: «mijn vriend van die geldleening kan bij mij niet komen; ik heb niet jeggd, koest ik eens voor tien duizend een pistool, ik was dom en onbedreven en werd daarbij alleen en bij nacht aangevallen; maar met de jaren is de ondervinding ge-

komen, en ik heb geleerd, dat zij die zoo roekeloos dreigen, even als of zij Jupiter en zijn bliksen onder hun kommando hadden, zelden slaan als het er op aankomt.» — «Maar mijnheer bedenk dat reeds eenige minuten zijn verleden en ik den bedenkens tijd slechts met twee minuten heb verlengd, bedenk dat gij aan u zelve de schade zult hebben berokkend, welke u mogt overkomen, indien gij mij niet vrijwillig uw geld leent.»

«Uwe logika,» zeide mijn grootvader, «is nieuw, maar de mijne is beter, zij is juist. Ik zoude u kunnen zeggen, ik ben maar een oude kerel, als ge mij dood schiet is er weinig aan verbeurd en zoude ge misschien slechts eene dienst aan mijn kleinzoon doen, maar ik stel dat ter zijde; ik heb nog een lust op op te stappen en geloof zelfs niet, dat mijn kleinzoon het verlangt en toch verschrikt mij dat pistool, waarvan gij de tromp op mij richt, niet het minste; want zie als gij het afschiet, dan zal men het schot door geheel mijn huis hooren; nu ben ik hier wel maar alleen, maar beneden zijn eenige stevige gasten, die mij niet hart en ziel zijn toegedaan en geen wonder, want ik deed hen nooit iets dan wel, de vrienden zullen op het schot toeschieten, u bij den kraag pakken en aan het geregt overgeven, en maat, je hebt een lange hals, je zult goed hangen; — ik besluit dus dat ge mij niet zult doodschieten.» — «Maar,» riep de nieuwwetsche geldopnemer en nu keerde hij het pistool om; «ik kan u staan, ik kan u mishandelen.» — «Het is waar, maar ik, ofschoon oud, kan zoo hard schreeuwen, dat het geheele huis op de been komt en ziet dan pakt men u alweder bij den kraag en ofschoon men u dan niet zal ophangen, zal men u toch een logement geven, waartoe de gronds buiten op de deuren aaiten; dus steek nu maar weder uw pistool en uw horlogie in den zak en doe er uwe schuldbekentenis bij, ik huide niet van geld leenen, men verliest daarbij soms zijn geld en zijnen vriend en dat zoude jammer zijn. Adieu Quidam, tot wederziens!» De Quidam droop af en mijn grootvader behield zijn geld.

Of nu deze laatste pistolen-man uit de schulden is gemaakt, weet ik niet, maar wel weet ik, dat langzamerhand de geheele historie is bekend geraakt en er is beraadslaagd, welk artikel van het Code Penal op den pistolen-man moest worden toegepast.

Die hun geld gegeven hadden, waren van oordeel, dat art. 2 en art. 296 van toepassing waren, dat er was poging tot moord; mijn grootvader, die zijn geld had behouden, achtte slechts naar art. 307 eene korrektonele straf toepasselijk, maar hij stond in twijfel, of zij, die hun geld hadden gegeven, niet onder kuratele moesten worden gesteld.

Ik voor mij heb gemeend deze historie in de Courant te moeten plaatsen, opdat, indien dergelijke kooplieden of geldopnemers nog ooit mogen opdoen, een taak gewaarschuld zij.

Advertentien.

GAZ-VERLICHTING.

Hegenen in de steden Arnhem, Thielt, Zutphen, Doesborgh, Doetinchem, Winterswijk, Hallum, Harderwijk, Elburg, Baren, Huisson, Grave, Barneer en omstreken, Drogben, Wageningen, Kuislenburg, Apeldoorn, Veenendaal en Velp, welke genegen moesten zijn om zich te belasten met den

VERKOOP VAN HET GAZ-LICHT

vervaardigd in de Fabriek van den heer **HALEBO** en deszelfs TOESTELLEN gelieven zich te adresseren met Fr. 1000 of drie pond aan de Heeren **QUAESTENBROEK** te Nijmegen, ingevolge overeenkomst met gebroeders **ROGGE** belidene van den VERKOOP der geheele Provincie **Guelderland** en ben opheldende van Noord-Brabant.

Bedden Matrassen

door zeer voordelige aankoop van VEEREN, MATRASSEN HAAR, BRABANDSCHE TEKEN, zomen op vrouw gevulde BEDDEN, gewone haren en op stalen veeren gemaakte MATRASSEN, aan veel verminderde prijzen verkocht worden, voor welkers deugd ingestaan wordt bij

L. L. VAN GEFPEN VAN DER WEGGEN, Hoogensteenberg. Op den 15 Mei 1844 zal te Hiltenstad in het openbaar geveild en op den 15 Mei worden verkocht een Huis van ouds genaamd het

SCHIPPERS-HUIS

voortdurend gebruikt tot S. o. d. i. t. t. e. m. Herberg, en inmiddels uit de hand te koop. Te beyragen bij A. VAN DER GIESSEN te WILLENSTAD.

Gelduitzettingen op

LIJF RENTEN EN VERZEKERINGEN OP HET LEEVEN.

De Maatschappij van Algemeene Assurantie op het L. E. V. E. N. de totale Fondsen ontde Overlevingen gevestigd te Brussel, en goedgekeurd door Koninklijk besluit van 12 Junij 1824, is verlegd wordig door Agenten in geheel het Rijk en uitspreemde plaatsen hare wettelijke Kapitaal behoupen tot nabij de **DRIE MILJOEN VIER MAAL HONDERD DUIZEND FRANCS** en 't jaarl. jaarl. 't jaarl. **DRIE MAAL HONDERD DUIZEND FRANCS** Lijfrente. De verrigtingen der Maatschappij hebben tot voorwerp de verzekeringen van Kapitaal en betaald lijn. de dood, of ingeval van toeval openstaakt tijdstip, de constitution van LIJFRENTEN, SIOENEN aan Waiuwen en Ambienaars, van HUYELIJS-GIFTEN aan de Kinderen, AAN- KOOP OP LIJFRENTEN van RENTEN, SCHULD- BEKENTENISSEN, AKTIEN, en ONROERENDE GOEDEREN. Zij koopt inschijke hetzij met GE- REED GELD of op LIJFRENTEN, de VROUCH- GEBRUIKEN ten de NAARTE EIGENDOMMEN. Men kan zich de Prospectussen, Tarieven en alle wenschelijke inlichtingen bezorgen hetzij bij den Agent A. C. VAN DER MEULEN Junior, in de Huthamerstraat, Wijk C. No. 86 te 's Herlengenbosch, of op het Secretariat Generaal der Maatschappij te Brussel, in de nieuwe Brug- straat No. 48.

Grainmarkt

HET ERVENGENBOSCH van Rogge van Donderdag, Vrijdag en Zaterdag den 11, 12 en 13 April 1844 het van Rogge was matig, waarvoor de uithoofde van de behoefte ter konsumptie ruime vorige prijzen zijn bedongen geworden, Roekweit en Haver weinig aangebragt, vondt veel vraag; het navolgende is besteed geworden, als:

ROGGE	4.65	4.85
BOEKWEIT	5.00	5.35
HAYER (28 kwaliteit)	2.00	2.35

per Nederlandsh pond. Rogge 6 1/2 ot, Boekwi 7 1/2 ot, Hayer 5 1/2 ot. Zijnde de middelprijzen van de Rogge van Donderdag den 11 April is geschied 4.90.

De 3 Nederl. ponden Rogge brood 25/ Cent. Het Boter / 0.54 a / 1000. De Rijzen der Granen zijn hier alhier geweest. ROGGE het Ned. pond 4.65. BOEKWEIT 5.00. HAYER 2.00. Rogge brood 25/ Cent. per Nederl. pond. Boter 0.54. Gedrukt bij D. A. A. DE ROOIJ.